

Kihívások, nemzetközi kapcsolatok, együttműködések:

**Tudj meg többet
a magyar vállalkozókról!**

Milyen nemzetközi üzleti kapcsolataik vannak a magyarországi, az erdélyi és a vajdasági vállalkozóknak? Csatlakoztak-e valamelyik helyi, országos vagy nemzetközi szakmai szervezethez, járnak-e vállalkozóknak szóló rendezvényekre? Milyen kihívásokkal küzdenek, és mennyire optimisták a jövőt illetően? Többek között ilyen kérdésekre kereste a választ a Hétfa Kutatóintézet a Nemzetpolitikai Államtitkárság megbízásából.

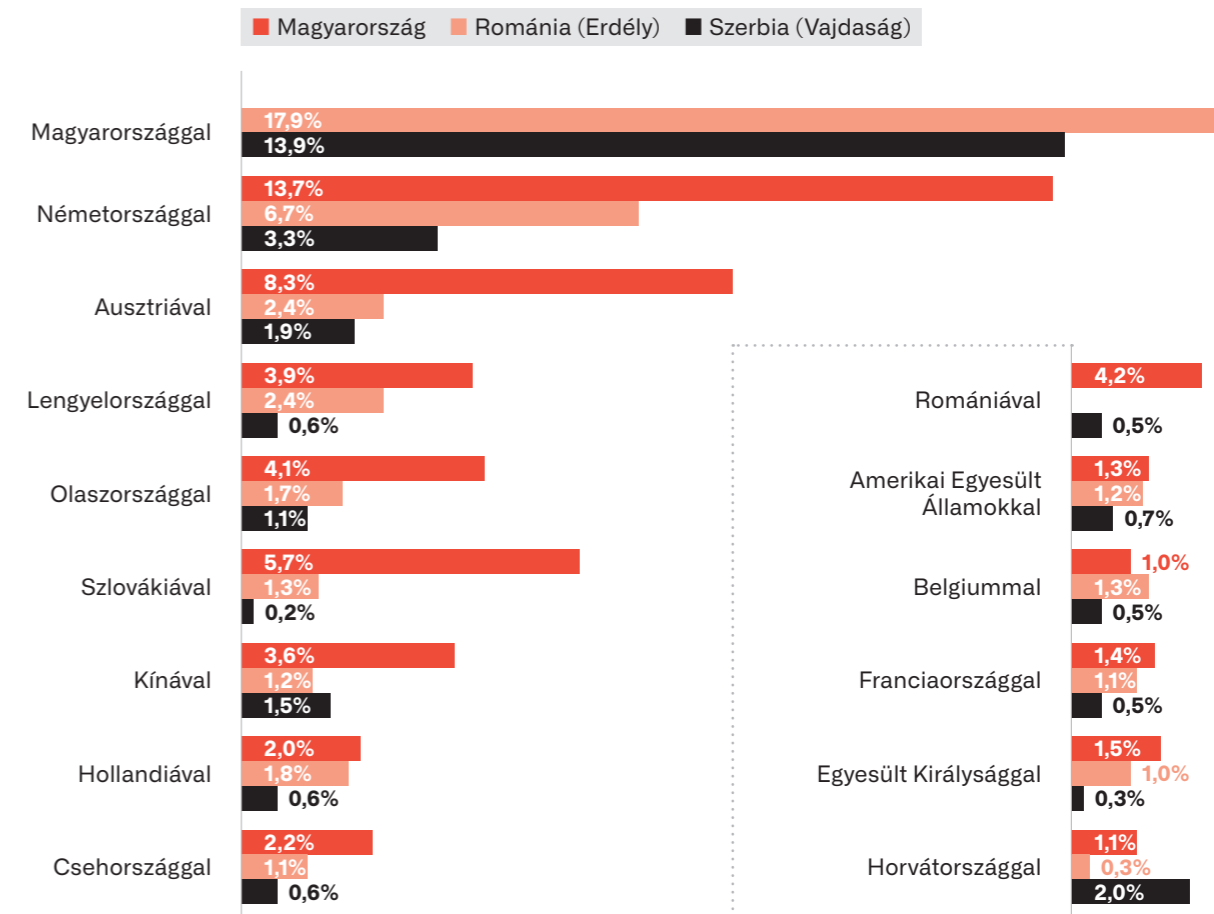
Összesen 329 magyarországi, 650 erdélyi és 285 vajdasági magyar vállalkozó válaszolt a Hétfa Kutatóintézet kérdéseire. A Nemzetpolitikai Államtitkárság megbízásából készített kutatásból sok mindent megtudhatunk a vállalkozók kihívásairól, nemzetközi üzleti együttműködéseiről, terveikről és várakozásairól, az erdélyi és a vajdasági magyar cégvezetők anyaországi kapcsolatairól.

Nemzetközi üzleti kapcsolatok: Magyarország és Németország az élen

A 2023 októberében-novemberében megkérdezett magyarországi vállalkozók 61 százalékának volt az elmúlt évben nemzetközi együttműködése, az erdélyi magyar cégvezetők 52, a vajdaságiaknak pedig 42 százaléka folytatott nemzetközi üzleti tevékenységet. A kapcsolatok intenzitását meghatározza a vállalkozások mérete – míg a mikro- és kisvállalkozások kevesebb mint felének, a közepes vállalkozások minimum 70, a nagyvállalkozások pedig legalább 80 százalékának van külföldi üzleti együttműködése.

A kutatók elkészítették a válaszadók üzleti együttműködési indexét, amelyből kiderül, hogy milyen országokkal építették ki a legszorosabb üzleti kapcsolatokat: a magyarországi cégvezetőknek Németországgal, Ausztriával, Szlovákiával, Romániával és Olaszországgal, az erdélyi magyar vállalkozóknak Magyarországgal, Németországgal, Lengyelországgal, Ausztriával és Hollandiával, a vajdasági magyar cégvezetők pedig Magyarországgal, Németországgal, Bosznia-Hercegovinával, Horvátországgal és Ausztriával a legintenzívebb a kapcsolata.

Együttműködési index: a 15 legfontosabb célország minták szerint

Export és import: honnan, hová?

A magyarországi vállalkozások bevételeinek 11 százaléka külföldről származott, a romániai és a vajdasági magyar vállalkozóknál ez az arány 9-9 százalék. A magyarországi cégek jellemzően Németországban, Ausztriában, Szlovákiában és Romániában értékesítik termékeiket, míg a romániai magyar vállalkozások legjelentősebb piaca Magyarország, Németország és Ausztria. A vajdaságiaknak szintén Magyarország a legfontosabb exportpartnere, de a német, az osztrák, a bosznia-hercegovinai és a horvát piaci és fontos célpontjuk.

Külföldről a legnagyobb mértékben a romániai magyar cégek importáltak (17 százalék), a magyarországi vállalkozásoknál 16, a vajdaságiaknál pedig 12 százalék volt ez az arány. A magyarországi cégek legfőképpen Németországból, Ausztriából, Lengyelországból, Kínából és Olaszországból, a romániai magyar vállalkozók Magyarországról, Németországból, Lengyelországból, Hollandiából, Ausztriából és Csehországból importálnak, a szerbiai magyar vállalkozások legfontosabb importpartnere szintén Magyarország, Németország, Kína, Olaszország és Bosznia-Hercegovina.

Más típusú külföldi partnerséget – például konkrét üzleti tárgyalás, tőkebefektetés, részesedésvásárlás, közös vállalat – a magyarországi vállalatok 8 százaléka folytat, jellemzően Németországgal, Ausztriával, Olaszországgal, Kínával, illetve Horvátországgal, Lengyelországgal, Romániával és Szlovéniával. A Romániában és Szerbiában működő magyar cégeknek nemcsak az export- és importtevékenysége erős Magyarországgal, hanem az egyéb partneri együttműködések is – az erdélyi válaszadók 70, a vajdaságiak 88 százaléka említett további üzleti kapcsolódást az anyaországgal. Magyarországot követően a romániai magyar vállalkozásoknak Németországgal, Ausztriával, Olaszországgal, Franciaországgal, Hollandiával és Lengyelországgal volt üzleti kapcsolata az elmúlt évben, míg a vajdaságiak Horvátországot jelölték meg.

Kapcsolat az anyaországgal

A kutatók arra kérték az erdélyi és a vajdasági magyar vállalkozókat, hogy értékeljék együttműködéseiket a magyarországi vállalatokkal (ha volt ilyen az elmúlt évben). A külhoni cégvezetők az anyaországi vállalatokkal való kapcsolat legfontosabb előnyének az azonos nyelvet és kultúrát, az összetartozás tudatát tartják, ugyanakkor a versenyképes termékeket és szolgáltatást, illetve a földrajzi közelséget is sokan említették.

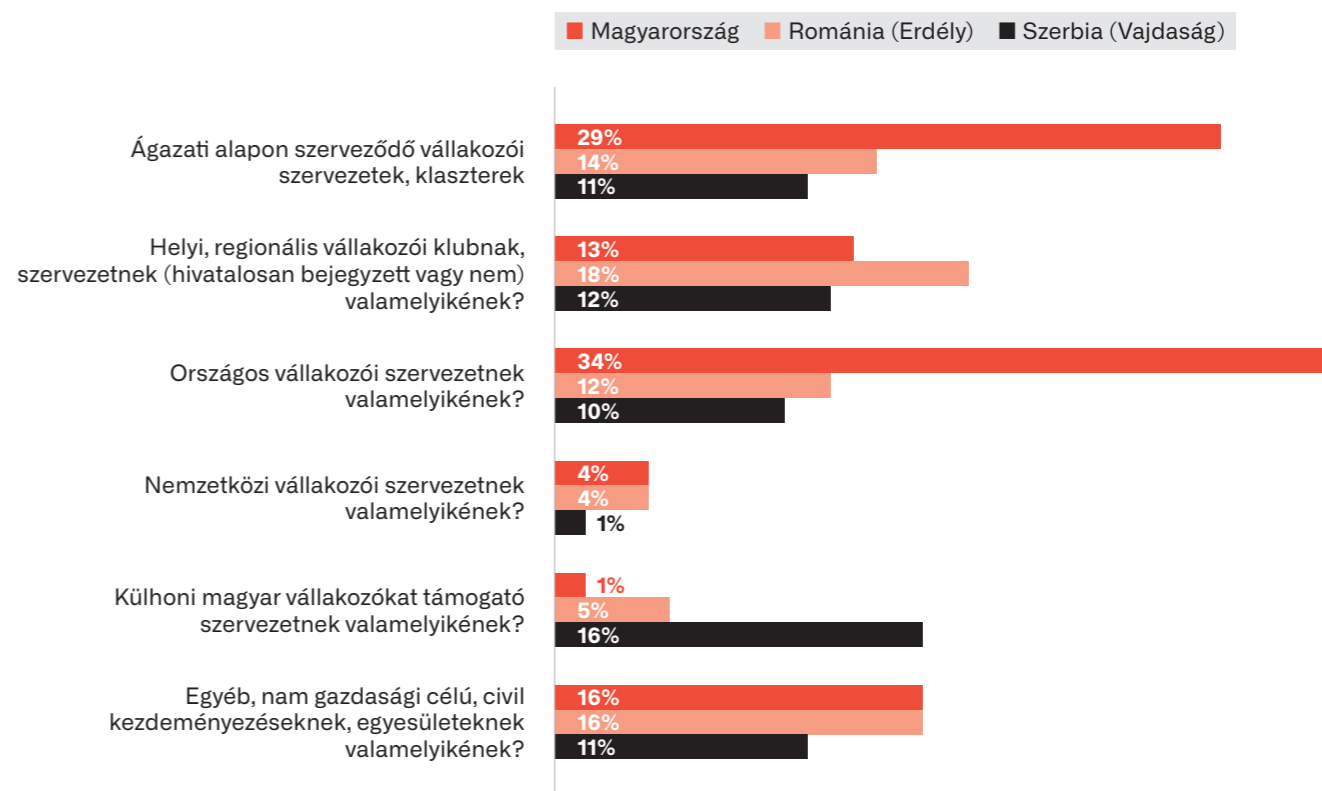
A válaszadók többsége semmiféle hátrányt, nehézséget nem tapasztalt a magyarországi vállalkozásokkal való kapcsolatban – aki mégis megnevezett ilyen, az elsősorban a közlekedési és a szállítási nehézségeket, a bejáratott kapcsolattartási csatornák, hálózatok, illetve időnként az üzleti megbízhatóság hiányát említették.

A magyarországi és az erdélyi vállalkozók 36, illetve 34, a vajdaságiak 28 százaléka szeretne a jövőben több külföldi kapcsolatot kiépíteni.

Hálózatok és tagságok

Milyen szakmai szervezeteknek, hálózatoknak, vállalkozói köröknek tagjai a magyarországi, a romániai és a szerbiai magyar cégvezetők? A hálózatokban részt vevő magyarországi vállalkozók 29 százaléka tagja ágazati alapon szerveződő szervezeteknek vagy klasztereknek, ehhez képest az erdélyi és vajdasági magyar vállalkozók sokkal kisebb mértékben vesznek részt ágazati szerveződésekben. Helyi, regionális vállalkozói klubokba, szervezetekbe leginkább az erdélyi magyar cégvezetők kapcsolódnak be, 18 százalékuk jelölte ezt meg, míg a magyarországi és vajdasági válaszadók körében ez az arány 12-13 százalék.

Tagja-e formálisan vagy kapcsolódik-e informálisan vállalkozása vagy Ön személyesen az alábbiakban felsorolt szerveződések valamelyikének? „Igen” válaszok aránya.

Kiemelkedő a magyarországi cégvezetők országos vállalkozói szervezetekhez való kapcsolódása. 34 százalékuk tagja ilyen jellegű szerveződésnek, szemben az erdélyiek és vajdaságiak 10-12 százalékos részvételével. A magyarországi és erdélyi válaszadók mintegy 4 százaléka tagja nemzetközi vállalkozói szervezetnek, a Vajdaságban ez az érték elenyésző, mindössze 1 százalék.

A külhoni magyar vállalkozókat támogató szervezetekhez való kapcsolódásban a vajdasági cégtulajdonosok felülreprezentáltak, 16 százalékuk jelölte meg ezt az opciót, az erdélyiek 5, az anyaországiak csupán 1 százaléka tagja ilyen jellegű tömörülésnek. Romániában a legtöbb magyar vállalkozó a Külhoni Mentorprogramot és a Nemzetpolitikai Államtitkárságot, a vajdaságiak pedig a Properitati Alapítványt és a Vajdasági Magyar Vállalkozók Egyesületét említették. Egyéb, nem gazdasági célú, civil kezdeményezésnek, egyesületnek a magyarországi és erdélyi vállalkozók 16 százaléka, a vajdaságiak 11 százaléka tagja.

Szakmai rendezvényeken, konferenciákon, képzéseken, kiállításokon a magyarországi válaszadók vesznek részt a legaktívabban – 44 százalékuk helyi, 48 százalékuk országos, 20 százalékuk pedig nemzetközi rendezvényekre megy el. A romániai magyar vállalkozóknál valamivel alacsonyabbak a részvételi arányok: 33 százalékuk nyitott a helyi, 26 százalékuk az országos, 15 százalékuk a nemzetközi szakmai rendezvényekre. A vajdaságiaknak viszont csak 15 százalékuk jár helyi, 14 százalékuk országos, 7 százalékuk pedig nemzetközi szakmai alkalmakra.

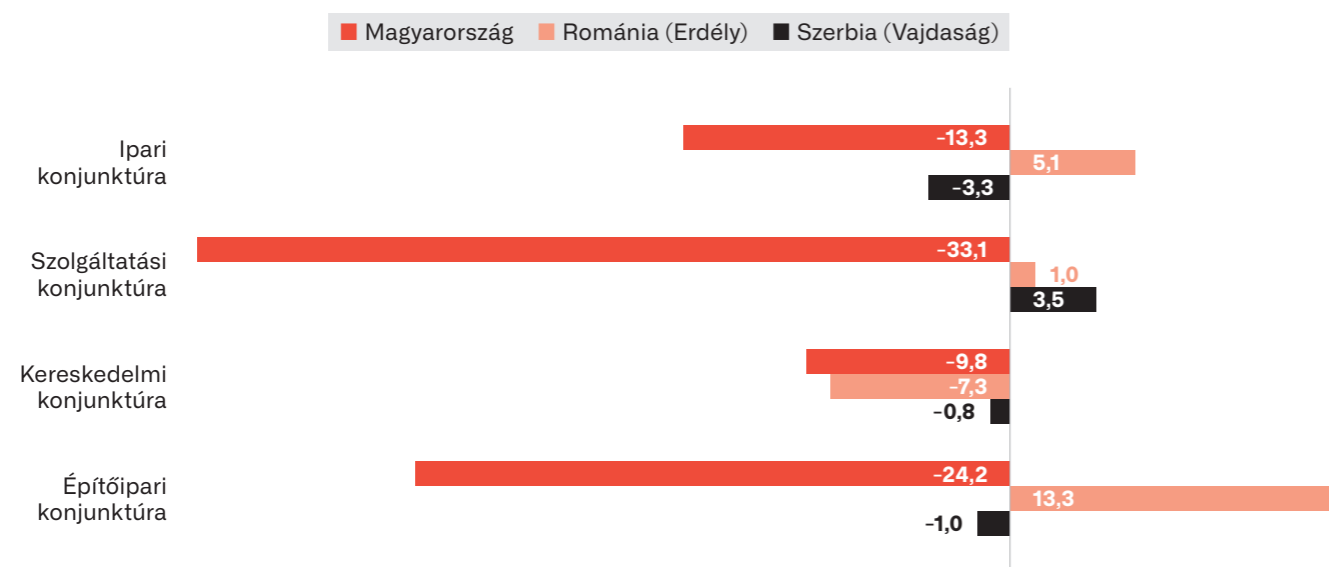
A magyarországi intézmények, szervezetek által szervezett, kifejezetten külhoni magyar vállalkozóknak szóló rendezvényeken az erdélyi cégvezetők a legaktívabban, őket a vajdaságiak követik. A romániai magyar vállalkozók közül a legtöbben a Külhoni Mentorprogram eseményeit és a Kárpát-medencei Magyar Vállalkozók Találkozóját említették, a vajdasági cégvezetők a Prosperitati Alapítvány eseményeit, a Connect+Grow-t, valamint szintén a Kárpát-medencei Magyar Vállalkozók Találkozóját.

A magyar vállalkozók „hangulatmutatója”

Milyennek tartják a gazdasági és üzleti kilátásokat a megkérdezett vállalkozók? A Hétfa szakemberei az Európai Bizottság által havi rendszerességgel követt ESI (Economic Sentiment Indicator) nevű gazdasági „hangulatmutatót” vették figyelembe. A konjunktúraindex alapján a magyarországi cégvezetők véleménye a legalacsonyabb, ezt követi a vajdasági magyar vállalkozói közösség, míg a legkevésbé pesszimista kilátásokkal az erdélyi magyar vállalkozók rendelkeztek.

Magyarországon mind a négy gazdasági szektor (szolgáltatási, építőipar, kereskedelem, ipar) vállalatvezetői negatívan értékeli az elmúlt időszak üzleti fejleményeit, illetve a jövőre vonatkozó elvárásaik is pesszimisták, leginkább a szolgáltatási szektorban kiemelkedő a negatív hangulat. A romániai magyar vállalkozói közösség konjunktúraindexe enyhén pozitív, ez alapvetően az iparban és az építőiparban tevékenykedő vállalkozók kedvező értékeléseinek köszönhető.

Az általunk mért üzleti konjunktúraindexek ágazati indikátorai

A vajdasági magyar válaszadók szinte minden ágazatban megosztottak, a pozitív és negatív értékelések és várakozások hasonló arányban vannak. Viszont itt a legkedvezőbb a szolgáltatási konjunktúra, a legpesszimistábbak az iparban tevékenykedő vajdasági magyar vállalkozók kilátásai.

A vállalkozók munkaerőpiaci kilátásaira is rákérdeztek: a magyarországi válaszadók 10 százaléka vélekedett úgy, hogy a következő három hónapban nőni fog az alkalmazotti létszám, 12 százalékuk inkább leépítéseket vizionált. A romániai magyar vállalkozóik 21 százaléka a munkaerőállomány növekedésére, 9 százaléka csökkenésre számít, a Vajdaságban a vállalkozók 15 százaléka számított bővülésre, 3 százalékuk csökkenésre.

Milyen problémákkal küzdenek a magyar vállalkozók?

A válaszok alapján Magyarországon a kereslet csökkenése, az ügyfelek fizetőképessége a legnagyobb probléma, de komoly kihívást jelent a munkaerő, alapvetően a bérek magas szintje, illetve a munkaerőhiány, az adók magas szintje, az energiaárak, a nyersanyagok, áruk, szolgáltatások költségei.

Az erdélyi magyar vállalkozók elsődleges problémája az adók szintje, de kihívást jelentenek a növekvő és változó piaci szabályozások, az ügyfelek fizetőképessége, a kereslet csökkenése és a sok bürokratikus teher is. A vajdasági magyar vállalkozók legfőbb problémája az ügyfelek alacsony fizetőképessége, a kereslet csökkenése, a munkaerőhiány és a munkaerő költségei, az adók, a nyersanyagok, áruk, szolgáltatások, illetve az energia magas ára.

51. Melyek azok a KÜLSŐ tényezők, amelyek jelenleg gátolják vállalkozása növekedését?
Három választási lehetőség.

